

Výskumný ústav papiera a celulózy, a.s, Pulp and Paper Research Institute,
Lamačská cesta 3, 841 04 Bratislava

V ý s k u m n á   s p r á v a

**Názov APVV projektu: Aplikácia moderných retenčných systémov pri výrobe
hygienických papierov**

**Názov etapy 4 : Aplikácia viacložkových retenčných systémov na poloprevádzkovom
papierenskom stroji VÚPC**

**Názov správy : Sledovanie vplyvu retenčných systémov na kvalitu papiera
v poloprevádzkových podmienkach**

Autori správy : Ing. Vladimír Kuňa, Ing. Jozef Balberčák, Ing. Mária Fišerová PhD., Ing.
A.Zuzánková, Ing.E.Opálená, Ing.M.Maholányiová, Ing.A.Pažitný, Ing. Jiří Schwartz. Mgr.
Albert Russ, Ing. Peter Medo

Číslo VÚPC : 5032

VS : 3235

1. Číslo projektu: APVV- 0115-12		č.VÚPC : 5032		
2. Prírastkové číslo: 3235		3. Podpis originálu riad. úseku		
4. Názov a adresa riešiteľského pracoviska: Výskumný ústav papiera a celulózy a.s., Lamačská cesta 3, 841 04 Bratislava Tel. (00421 7) 594 18 644 Fax (00421 7) 547 76 537				
5. Vedúci riešiteľského pracoviska: Ing. Štefan Boháček, PhD. generálny riaditeľ a.s.		6. Vedúci projektu: Ing. Vladimír Kuňa		
		7. Riešiteľ číastkovej úlohy: Ing. Vladimír Kuňa		
		8. Druh úlohy : štátna		
9. Názov projektu: Aplikácia moderných retenčných systémov pri výrobe hygienických papierov				
10. Názov etapy : Etapa 4 Aplikácia viaczložkových retenčných systémov na poloprevádzkovom papierenskom stroji VÚPC				
11. Autor správy: Ing.V.Kuňa, Ing. J.Balberčák, Ing.M.Fišerová, PhD., Ing. A. Zuzánková, Ing.E.Opálená, Ing.M.Maholányiová, Ing.A.Pažitný, Ing. J. Schwartz, Mgr. A. Russ				
12. Názov správy: Sledovanie vplyvu retenčných systémov na kvalitu papiera v poloprevádzkových podmienkach			13. Druh správy: priebežná	
14. Dátum ukončenia správy 12 .2015	15. Číslo zväzku	16. Počet strán textu 23	17. Počet samostatných príloh	18. Počet citovaných prameňov
19. Počet výtlačkov správy 3	20. Dátum začiatku výskumu 1. 2015	21. Dátum ukončenia výskumu 12.2015	22. Znak MDT	
			23. Stupeň utajenia	
24. Kľúčové slová: hygienické papiere, retencia, úspora vlákien, tuhosť, rýchlosť odvodnenia, PCD, tržné zaťaženie				
26. Správa je uložená vo VTEI VÚPC,a.s.				

O b s a h

ÚVOD	4
EXPERIMENTÁLNA ČASŤ	5
1. Poloprevádzkový papierenský stroj VÚPC	6
1.1 Prípravňa látky pre papierenský stroj VÚPC	9
1.2 Technické parametre papierenského stroja VÚPC	9
2. Poloprevádzkova výroba papierov na báze buničiny	10
2.1 Výroba toaletného papiera	10
2.2 Výroba kuchynských utierok	11
2.3 Vyhodnotenie poloprevádzkovej aplikácie VRS pri výrobe papiera na báze buničiny	13
3. Poloprevádzkova výroba papierov na báze zberového papiera	13
3.1 Vyhodnotenie poloprevádzkovej aplikácie VRS pri výrobe papiera na báze buničiny	21
4. Závery	22

Ú V O D

Predkladaná výskumná správa je súčasťou riešenia projektu APVV-0115-12 s názvom: ***Aplikácia moderných retenčných systémov pri výrobe hygienických papierov.***

Výskumná správa VS 3235 sumarizuje výsledky riešenia Etapy 4 vyššie uvedeného projektu:

Etapa 4 : Aplikácia viacložkových retenčných systémov na poloprevádzkovom stroji VÚPC

Predmetom riešenia výskumnej správy je overenie retenčných systémov navrhnutých na základe laboratórnych výsledkov v poloprevádzkových podmienkach.

Vo výskumnej správe 3235 sú zhrnuté výsledky z poloprevádzkových skúšok aplikácie rôznych typov retenčných systémov na vlastnosti suspenzií vodolátok, ako aj fyzikálno-mechanické vlastnosti vyrobeného papiera.

Táto práca bola podporovaná Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy číslo APVV-0115-12.

Experimentálna časť

Na základe testov a skúšok vykonaných v laboratórnych podmienkach, boli pre poloprevádzkove a prevádzkove testovanie, navrhnuté nasledujúce retenčné systémy :

a) výroba toaletného papiera na báze buničiny

- trojzložkový retenčný systém Percol 830 + Polymín SK + Hydrocol OT

Navrhnutý retenčný systém pozostáva z kationického polyméru s nízkym nábojom a vysokou molekulovou hmotnosťou, z kationického polyméru s vysokým nábojom a nízkou molekulovou hmotnosťou a anorganických modifikovaných mikročastíc.

Vplyvom tohto retenčného systému došlo k výraznému zlepšeniu rýchlosti odvodnenia suspenzie papieroviny, zlepšila sa retencia vlákien na site PS, znížilo sa zaťaženie vôd koloidnými látkami a zlepšili sa pevnostné parametre papierov.

b) výroba hygienických vreckoviek a kuchynských utierok na báze buničiny

- trojzložkový retenčný systém Percol 830 + Xelorex +Hydrocol OT

Jednotlivé zložky retenčného systému tvoria kationický polymér s nízkym nábojom a vysokou molekulovou hmotnosťou, polymér s vysokým anionickým nábojom a nízkou molekulovou hmotnosťou a anorganické modifikované mikročastice.

Navrhnutý retenčný systém, zlepšuje oproti pôvodnému jednozložkovému systému, rýchlosť odvodnenia, retenciu vlákien na site PS a zvyšuje pevnostné parametre vyrobeného papiera.

c) výroba papiera na báze zberového papiera

- trojzložkový retenčný systém Percol 830 + Polymín SK + Hydrocol OT

pozostávajúci z kationického polyméru s nízkym nábojom a vysokou molekulovou hmotnosťou, z kationického polyméru s vysokým nábojom a nízkou molekulovou hmotnosťou a anorganických modifikovaných mikročastíc.

Vplyvom tohto retenčného systému došlo k výraznému zlepšeniu rýchlosti odvodnenia suspenzie papieroviny, zvýšeniu retencie vlákien a plnív, znížilo sa zaťaženie systému koloidnými látkami, čo sa prejavilo poklesom hodnôt turbidity, mernej katiónovej spotreby a vodivosti.

Účinkom vyššie uvedeného retenčného systému dochádza k zlepšeniu pevnostných parametrov laboratórnych hárkov (nárast tržného zaťaženia a ťažnosti), pričom sa zlepšila jemnosť papiera vyjadrená ako pokles tuhosti. Vplyv tohto retenčného systému na hodnoty zeta potenciálu vlákien, schopnosť zadržiavať vodu WRV a nasiaklivosť je minimálna.

1. Poloprevádzkový papierenský stroj VÚPC

Papierenský stroj VUPC bol postavený v roku 1960, ako celulóзовý stroj firmou Pama Freiberg. Neskôr bol zrekonštruovaný a prestavaný na papierenský stroj firmami Voith Sant Pölten a Papcel Litovel.

Pre papierenský stroj slúži prípravňa látky, ktorá je vybavená vertikálnym rozvlákňovačom Papcel VV12, dvomi látkovými nádržami s miešadlami, každá s obsahom 5 m³, čerpadlami hustých látok a potrubnými rozvodmi. Mlecia linka pozostáva z kuželového mlyna firmy Jylhä veľkosť O, opatreného sadami výmenných onožení umožňujúcich krátiace a fibrilačné mletie. Mlecia linka umožňuje vykonávať cirkulačné mletie alebo mletie z nádrže do nádrže. K vybaveniu mlecnej linky patrí štvrt'prevádzkový mlecí holander typu Jones firmy Beloit s obsahom 200 l umožňujúci šaržovité mletie látky s množstvom do 12 kg a.s. látky.

Konštantná časť stroja je vybavená tromi zásobnými vertikálnymi nádržami každá s obsahom 5 m³ opatrenými miešadlami, zmešovacím čerpadlom s jednostupňovým riedením látky podsitovými vodami priemárneho okruhu a triedením papieroviny na vírivom triediči. Papierenský stroj disponuje pozdĺžnym sitom s nátokom šírky 50 cm, sekundárnym nátokom a vrchným sitom s treťou nátokovou skriňou, takže na papierenskom stroji je možné vyrábať

trojvrstvé sendvičové materiály do šírky 48 cm. Plošná hmotnosť na pozdĺžnom site je od 30 g/m² do 200 g/m², plošná hmotnosť na sekundárnom site od 30 g/m² do 60 g/m² a na hornom site 40 g/m² až 90 g/m².

Nátok látky na papierenský stroj zabezpečuje uzavretá tlakovo-vákuová skriňa firmy Voith, vybavená trubkovým rozdeľovačom, dvomi deflokulačnými valčekmi, posuvnou prednou stenou a ručnou reguláciou výtokovej štrbiny. Skriňa je vybavená reguláciou tlaku a hladiny papieroviny.

Sitová časť stroja pozostáva z pozdĺžneho sita s dĺžkou sitového stola 6900 mm. Je vybavená trojlištovým formovacím stolom, výmennými sadami odvodňovacích registrových valcov v počte 10 ks, resp. jednotlivých lišt v počte 7 ks, 3 ks mokrých sacích skriní a 6 ks sacích skriní. Sací sitový valec je jednodukomorový a je opatrený prítlačným valcom. Rozmer sita je 15 250 x 600 mm. Napínanie a regulácia behu sita je ručné. Pre výrobu duplexových materiálov je papierenský stroj vybavený sekundárnym nátokom umiestneným pred 2 sacou skriňou.

Formovacia jednotka krátkeho horného sita je vybavená samostatnou konštantnou časťou, pozostávajúcou z nádrže hustej látky opatrenej miešadlom, čerpadla hustej látky, hladinovej nádržky s prepadom, prívodu hustej látky k zmešovaciemu čerpadlu a gramového ventilu. Jednostupňové riadenie papieroviny zabezpečuje zmiešavacie čerpadlo. Nariadená papierovina je zmiešavacím čerpadlom dopravená k vírivému triediču, z ktorého časť látky sa vracia do sania čerpadla a požadované množstvo cez regulačný ventil postupuje do rozdeľovača nátoku horného sita.

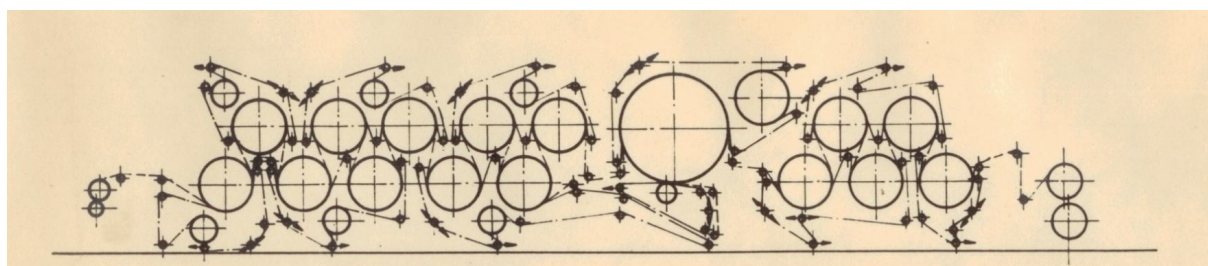
Nátok horného sita je otvorený, nízkotlaký, opatrený na vstupe difuzorovou vložkou, jedným deflokulačným valcom, dvomi hradítkami a penovými stričkami. Predná stena je posuvne nastaviteľná. Výtoková štrbina je regulovateľná ručne. Šírka nátoky je 500 mm. Formovacia jednotka krátkeho horného sita je v prevedení „cantilever“ a má dĺžku sitového stola 2400 mm. Je vybavená statickými odvodňovacími prvkami pozostávajúcimi z formovacieho stolíka, 2 ks 4-lištových skriní a 3 ks sacích skriní. Hnací valec horného sita je vybavený ručnou reguláciou polohy nastavenia vzhľadom na spodné sito, za účelom prenosu papierovej dráhy z hornej vrstvy a jej spojenia so spodnou vrstvou. Ostrek sita zabezpečujú nízkotlaké stričky.

Pohon horného sita je prostredníctvom hnacieho valca situovaného nad spodným sitom pomocou kardanu a je odvodnený od transmisie cez pohonnú jednotku s variátorom.

Lisová časť papierenského stroja pozostáva z troch mokrých jednoplstencových lisov. Spodné hnacie valce lisov Ø 300 sú opatrené gumovými poťahmi. Horné prítlačné valce lisov Ø 350 mm majú oceľový povrch. Prítlaky lisov sú od 0 do 70 kN/m. Tretí lis je vratný.

Sušiacia časť stroja obr. 1. 1 pozostáva z predušiackej časti rozdelenej do 3 pohonných skupín s počtom sušiacich valcov 10 ks priemeru $\text{Ø } 1000 \times 750 \text{ mm}$. Nasleduje hladiaci valec $\text{Ø } 2000 \times 750 \text{ mm}$ vybavený prítlačným valcom pracujúcim s prítlakom do 60 kN/m . V dosušacej časti je stroj vybavený 4 ks sušiacich valcov a 1 chladiacim valcom. Horné a dolné rady sušiacich valcov sú vybavené sušiacimi plstencami. Sušiacia časť stroja je opatrená odsávaním a krytom. Ohrev sušiacich valcov je zabezpečený nízkotlakou parou. Na výrobu pary sa používa elektrický parný kotol System Zeta Švedskej výroby. Maximálny výkon kotla je 375 kW , maximálny prevádzkový tlak $2,0 \text{ MPa}$.

Obr. 1. 1 Sušiacia časť papierenského stroja VUPC

Pohon stroja je jednomotorový pomocou transmisie s možnosťou regulácie ťahov jednotlivých pohonných skupín variátormi. Mokrú časť stroja môže pracovať s rýchlosťou do 120 m/min . Spolu so sušiacou časťou do 60 m/min .

K papierenskému stroju v rámci jeho rekonštrukcie bol integrovaný glejací lis. Je inštalovaný pod hladiacim valcom v priestore suterénu. Horizontálny glejací lis je opatrený valcami $\text{Ø } 330 \times 700 \text{ mm}$, pričom oba valce sú hnané. Prítlak lisu je do 40 kN/m a je zabezpečovaný prostredníctvom pákového mechanizmu so závažím. Glejací lis je vybavený vodiacimi a regulačnými valcami papierovej dráhy. Za účelom predušenia je papierová dráha vybavená elektrickými žiaričmi s infra-ohrevom, situovanými po oboch stranách dráhy. Pohon glejacieho lisu zabezpečuje pohonová jednotka s variátorom a je odvodený od predlohy 4. sušiackej skupiny.

1.1 Prípravňa látky pre PS VÚPC

- vertikálny rozvlákňovač VV 12 Papcel
- kuželový mlyn Jylhä O
- diskový mlyn Papcel
- 2 ks vertikálne nádrže á 5 m³
- Holander Jones

1.2. Technické parametre PS VÚPC

Nátok a sitová časť

- šírka nátokov 500 mm
- šírka pozdĺžneho a horného sita 600 mm
- rýchlosť sitovej časti PS do 120 m/min
- rýchlosť sušiacej časti 15 – 60 m/min
- plošná hmotnosť na pozdĺžnom site 30 – 200 g/m²
- plošná hmotnosť sekundárneho nátoku 30 – 60 g/m²
- plošná hmotnosť horného sita 40 – 90 g/m²

Lisová časť

- 3 mokré jednoplstencové lisy
- 3. lis vratný
- spodné hnacie valce o priemere 300 mm opatrené gumovými poťahmi
- horné prítlačné valce o priemere 350 mm oceľové
- linerálny prítlak do 70 kN/m

Sušiacia časť

- 10 ks sušiacich vlacov 1000 x 750 mm (3 pohonné skupiny)
- 1 ks chladiaci valec 2000 x 750 mm
- 1 ks prítlačný valec s prítlakom do 60 kN/m
- horizontálny glejaci lis o rozmere vlacov 330 x 700 mm
- prítlak lisu do 40 kN/m
- pohon oboch valcov glejacieho lisu
- elektrické žiariče s infra ohrevom
- 3 ks sušiacich valcov
- 1 ks chladiaci valec

2. Poloprevádzkova výroba hygienických papierov na báze buničiny

2.1 Výroba toaletného papiera

Na základe laboratórnych výsledkov, bol pre výrobu toaletného papiera na báze buničiny , navrhnutý trojzložkový retenčný systém : Percol 830 + Polymín SK+Hydrocol OT. Účinky navrhnutého retenčného systému boli overené a porovnané s jednozložkovým retenčným systémom , pri výrobe toaletného papiera s plošnou hmotnosťou 30 g/m² , na poloprevádzkovom papierenskom stroji VÚPC.

Pri výrobe toaletného papiera boli použité nasledovné suroviny :

Vláknitá zanáška

25 % dlhovláknitá sulfátová buničina RMA Botnia

32,5% krátkovláknitá sulfátová buničina AKI Breza

32,5% krátkovláknitá sulfátová buničina CELTECO Eukalyptus

10% bielená chemotermomechanická vláknina BCTMP

Suspenzia vlákien bola mletá zmesne na poloprevádzkovom kuželovom rafinéri Jylhä O na stupeň mletia 25 °SR

Chemikálie

150g/t Percol 830

100g/t Polymín SK

1 kg/t Hydrocol OT

Dávkovanie jednotlivých zložiek retenčného systému, bolo urobené v nasledovnom poradí :

Percol 830+Polymín SK – súčasne do riedkej látky pred triedenie

Hydrocol OT – do riedkej látky za triedenie

Účinky trojzložkového retenčného systému boli porovnávané s účinkami jednozložkového retenčného systému Percol 830 (dávka 200 g/t).

Dosiahnuté výsledky uvádzame v tab. 2.1 .

**Tab. 2.1 Porovnanie jednozložkového a viaczložkového retenčného systému
Poloprevádzkova výroba TP na báze buničiny**

Stanovený parameter	JRS	VRS
Rýchlosť odvodnenia (500ml vzorky)	41 s	26 s
Merná kationová spotreba SKV	102 µeq/l	89 µeq/l
Zeta potenciál (BTG)	-32,2 mV	-32,8 mV
Vodivosť	0,513 µS/cm	0,430 µS/cm
Turbidita	125 NTU	85 NTU
Schopnosť zadržiavať vodu WRV	146 %	133 %
Celková retencia	72 %	86 %
Tržné zaťaženie - pozdĺž	1,55kN/m	1,65kN/m
Tržné zaťaženie - naprieč	0,75kN/m	0,83kN/m
Porozita Gurley	3,5 s	2,3 s
Tuhosť (10mm, 15°) - pozdĺž	37 mN	35 mN
Ťažnosť - pozdĺž	1,6 %	1,7 %
Nasiaklivosť	323 %	315 %

Vysvetlivky : JRS – jednozložkový retenčný systém

VRS- viaczložkový retenčný systém

2.2 Výroba kuchynských utierok

Na základe laboratórnych výsledkov, bol pre výrobu toaletného papiera na báze buničiny , navrhnutý trojzložkový retenčný systém : Percol 830 + Xelorex B 2000+Hydrocol OT. Účinky navrhnutého retenčného systému boli overené a porovnané s jednozložkovým retenčným systémom , pri výrobe kuchynských utierok s plošnou hmotnosťou 30 g/m² , na poloprevádzkovom papierenskom stroji VÚPC.

Pri výrobe kuchynských utierok boli použité nasledovné suroviny :

Vláknitá zanáška

30 % dlhovláknitá sulfátová buničina RMA Botnia

35 % krátkovláknitá sulfátová buničina AKI Breza

35 % krátkovláknitá sulfátová buničina CELTECO Eukalyptus

Suspenzia vlákien bola mletá zmesne na poloprevádzkovom kuželovom rafinéri Jylhä O na stupeň mletia 25 °SR

Chemikálie

20 kg/t Maresin - pevnosť za mokra

150g/t Percol 830

500g/t Xelorex 2000 B

1 kg/t Hydrocol OT

Prostriedok pre zvýšenie pevnosti za mokra Maresin, bol dávkovaný do hustej látky, Xelorex 2000 B do strojnej nádrže, Percol 830 do riedkej látky pred triedenie a Hydrocol OT do riedkej látky za triedenie.

Účinky trojzložkového retenčného systému boli porovnávané s účinkami jednozložkového retenčného systému Percol 830 (dávka 200 g/t).

Dosiahnuté výsledky uvádzame v tab. 2.2 .

**Tab. 2.2 Porovnanie jednozložkového a viaczožkového retenčného systému
Poloprevádzkova výroba KU na báze buničiny**

Stanovený parameter	JRS	VRS
Rýchlosť odvodnenia (500ml vzorky)	32 s	20 s
Merná katiónová spotreba SKV	86 µeq/l	81 µeq/l
Zeta potenciál (BTG)	-25,4mV	-23,8 mV
Vodivosť	0,485 µS/cm	0,415µS/cm
Turbidita	102NTU	65 NTU
Schopnosť zadržiavať vodu WRV	141 %	132 %
Celková retencia	75 %	88 %
Tržné zaťaženie - pozdĺž	1,72kN/m	1,83kN/m
Tržné zaťaženie - naprieč	0,88kN/m	0,96kN/m
Tržné zaťaženie za mokra - pozdĺž	0,28 kN/m	0,35 kN/m
Porozita Gurley	3,5 s	2,3 s
Tuhosť (10mm, 15°) - pozdĺž	42mN	41 mN
Ťažnosť - pozdĺž	1,9 %	1,9 %
Nasiaklivosť	308 %	310 %

Vysvetlivky : JRS – jednozložkový retenčný systém

VRS- viaczložkový retenčný systém

2.3 Vyhodnotenie poloprevádzkovej aplikácie trojzložkového retenčného systému pri výrobe papiera na báze buničiny

Poloprevádzkove skúšky výroby papierov na papierenskom stroji VÚPC, potvrdili výsledky laboratórneho testovania a vhodnosť aplikácie navrhnutých trojzložkových retenčných systémov. Aplikácia trojzložkového retenčného systému oproti jednozložkovému retenčnému systému, priniesla nasledovné zlepšenia :

pri výrobe toaletného papiera

- zlepšila sa rýchlosť odvodnenia suspenzie papieroviny o 37 %
- znížilo sa zaťaženie okruhových vôd, čo sa prejavilo znížením hodnôt SKV o 13 % a hodnôt turbidity o 32% a vodivosti o 16%
- zvýšila sa celková retencia na site papierenského stroja zo 72% na 86 %
- zlepšením formácie papieroviny na site PS sa zvýšili pevnostné parametre vyrobeného papiera, pričom hodnoty tržného zaťaženia stúpli v priemere o 8 %

pri výrobe kuchynských utierok

- zlepšila sa rýchlosť odvodnenia suspenzie papieroviny o 37 %
- znížilo sa zaťaženie okruhových vôd, čo sa prejavilo znížením hodnôt SKV o 6 % a hodnôt turbidity o 36% a vodivosti o 14%
- zvýšila sa celková retencia na site papierenského stroja zo 75% na 88 %
- zlepšením formácie papieroviny na site PS sa zvýšili pevnostné parametre vyrobeného papiera, pričom hodnoty tržného zaťaženie stúpli v priemere o 7,5 % a tržného zaťaženia za mokra o 20 %

3. Poloprevádzkova výroba hygienických papierov na báze zberového papiera

Na základe laboratórnych výsledkov, bol pre výrobu hygienických papierov na báze zberového papiera , navrhnutý trojzložkový retenčný systém : Percol 830 + Polymín SK+Hydrocol OT. Účinky navrhnutého retenčného systému boli overené a porovnané s jednozložkovým retenčným systémom (Percol 830-200 g/t), pri výrobe hygienických papierov s plošnou hmotnosťou 30 g/m² , na poloprevádzkovom papierenskom stroji VÚPC.

Poloprevádzkove skúšky boli uskutočnené na troch druhoch vodolátok : VL0, VL1 a VL5. Vodolátky VL0 a VL1 sa využívajú pri výrobe bielych druhov papierov, s belosťou nad 72 % a vodolátka VL5 pri výrobe tmavých druhov papierov s belosťou 58 – 65 %.

Použitý retenčný systém

200g/t Percol 830

100g/t Polymín SK

1 kg/t Hydrocol OT

Porovnanie účinkov jednozložkového a trojzložkového retenčného systému, pri použití rôznych vodolátok, uvádzame v tab. 3.1 až 3.3 a na obr. 3.1 až 3.8.

Tab. 3.1 Porovnanie jednozložkového a viaczložkového retenčného systému pri výrobe z vodolátky VL0

Stanovený parameter	JRS	VRS
Rýchlosť odvodnenia (500ml vzorky)	89 s	55 s
Merná kationová spotreba SKV	126 µeq/l	103 µeq/l
Zeta potenciál (BTG)	-22,2 mV	-22,0 mV
Vodivosť	0,785 µS/cm	0,625 µS/cm
Turbidita	115 NTU	65 NTU
Schopnosť zadržiavať vodu WRV	123 %	122 %
Celková retencia	68 %	79 %
Retencia popola	28 %	45 %
Belosť ISO	80 %	82 %
Tržné zaťaženie - pozdĺž	1,24kN/m	1,42kN/m
Tržné zaťaženie - naprieč	0,60kN/m	0,65kN/m
Porozita Gurley	22 s	16 s
Tuhosť (10mm, 15°) - pozdĺž	32 mN	30mN
Ťažnosť - pozdĺž	3,4 %	3,5 %
Nasiaklivosť	203%	205%

Vysvetlivky : JRS – jednozložkový retenčný systém (200 g/t Percol 830)

VRS- viaczložkový retenčný systém

Tab. 3.2 Porovnanie jednozložkového a viaczložkového retenčného systému pri výrobe z vodolátky VL1

Stanovený parameter	JRS	VRS
Rýchlosť odvodnenia (500ml vzorky)	85 s	53 s
Merná kationová spotreba SKV	132 µeq/l	111 µeq/l
Zeta potenciál (BTG)	-20,3 mV	-20,3 mV
Vodivosť	0,803 µS/cm	0,661 µS/cm
Turbidita	112 NTU	72 NTU
Celková retencia	69 %	80 %
Retencia popola	26 %	43 %
Schopnosť zadržiavať vodu WRV	128 %	132 %
Belosť ISO	76	77
Tržné zaťaženie - pozdĺž	1,33kN/m	1,42kN/m
Tržné zaťaženie - naprieč	0,65kN/m	0,70kN/m
Porozita Gurley	20 s	15 s
Tuhosť (10mm, 15°) - pozdĺž	41 mN	40mN
Ťažnosť - pozdĺž	3,3 %	3,3 %
Nasiaklivosť	207%	208%

Vysvetlivky : JRS – jednozložkový retenčný systém (200 g/t Percol 830)

VRS- viaczložkový retenčný systém

Tab. 3.3 Porovnanie jednozložkového a viaczložkového retenčného systému pri výrobe z vodolátky VL5

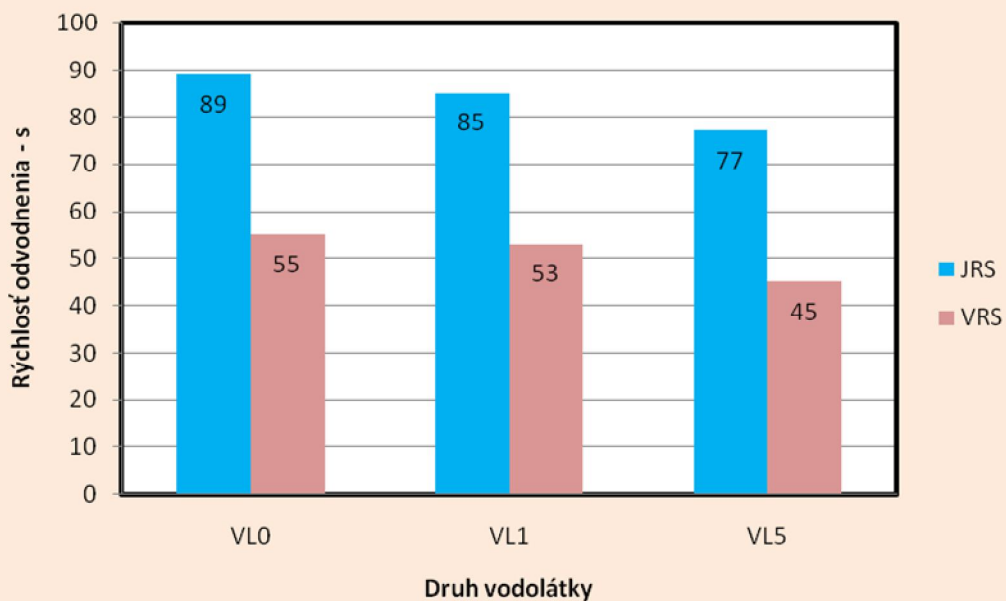
Stanovený parameter	JRS	VRS
Rýchlosť odvodnenia (500ml vzorky)	77 s	45 s
Merná kationová spotreba SKV	108 µeq/l	93 µeq/l
Zeta potenciál (BTG)	-15,2 mV	-15,1 mV
Vodivosť	0,686 µS/cm	0,574 µS/cm
Turbidita	98 NTU	65 NTU
Celková retencia	72 %	81 %
Retencia plniva	30 %	48 %
Schopnosť zadržiavať vodu WRV	133 %	135 %
Belosť ISO	56 %	56 %
Tržné zaťaženie - pozdĺž	1,15kN/m	1,25kN/m
Tržné zaťaženie - naprieč	0,55kN/m	0,62kN/m
Porozita Gurley	14 s	10 s
Tuhosť (10mm, 15°) - pozdĺž	43 mN	43 mN
Ťažnosť - pozdĺž	2,2 %	2,3 %
Nasiaklivosť	282 %	281 %

Vysvetlivky : JRS – jednozložkový retenčný systém (200 g/t Percol 830)

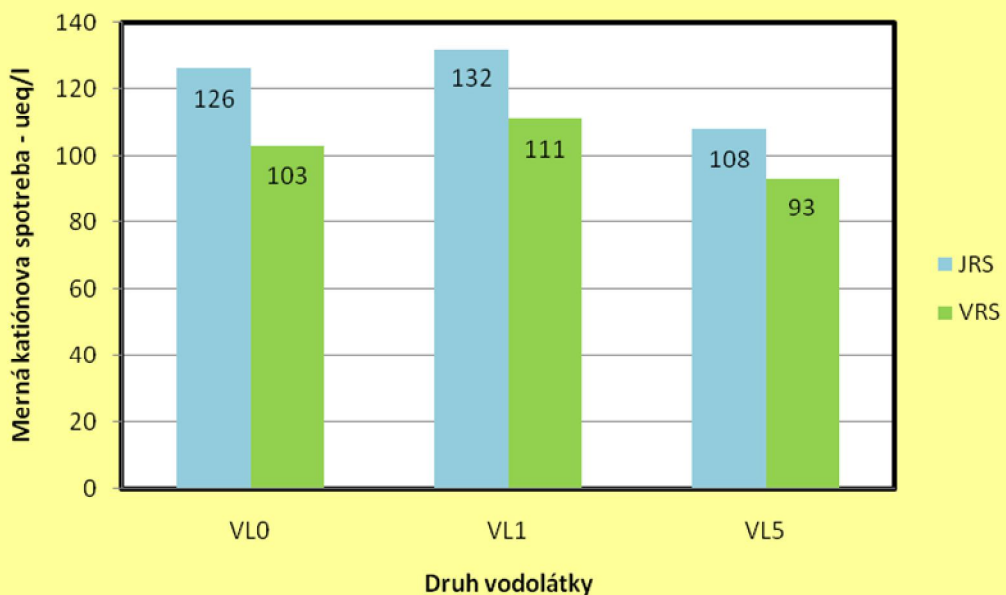
VRS- viaczložkový retenčný systém

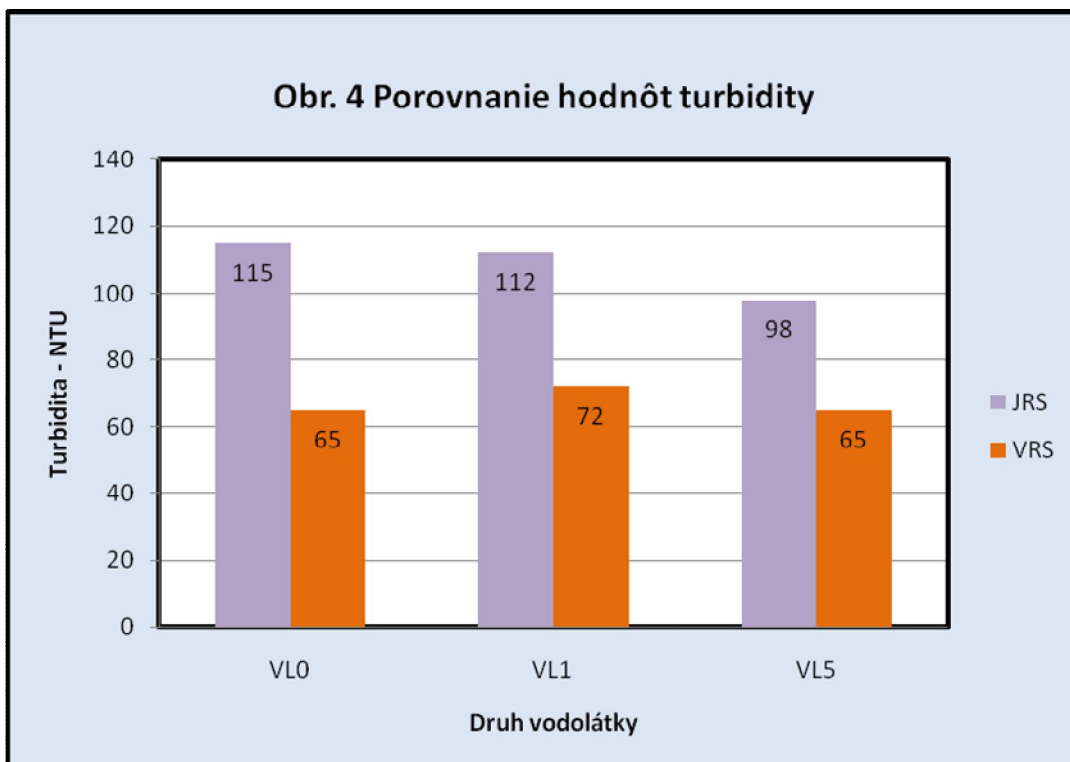
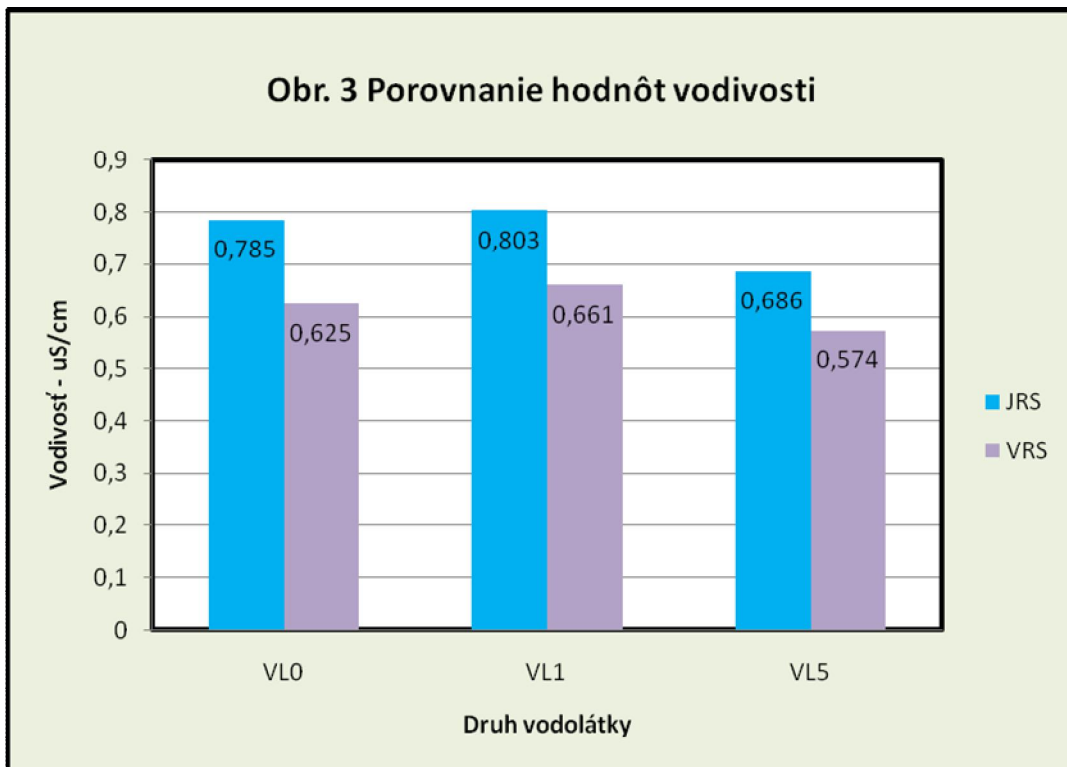

Obr. 1 Porovnanie rýchlosti odvodnenia

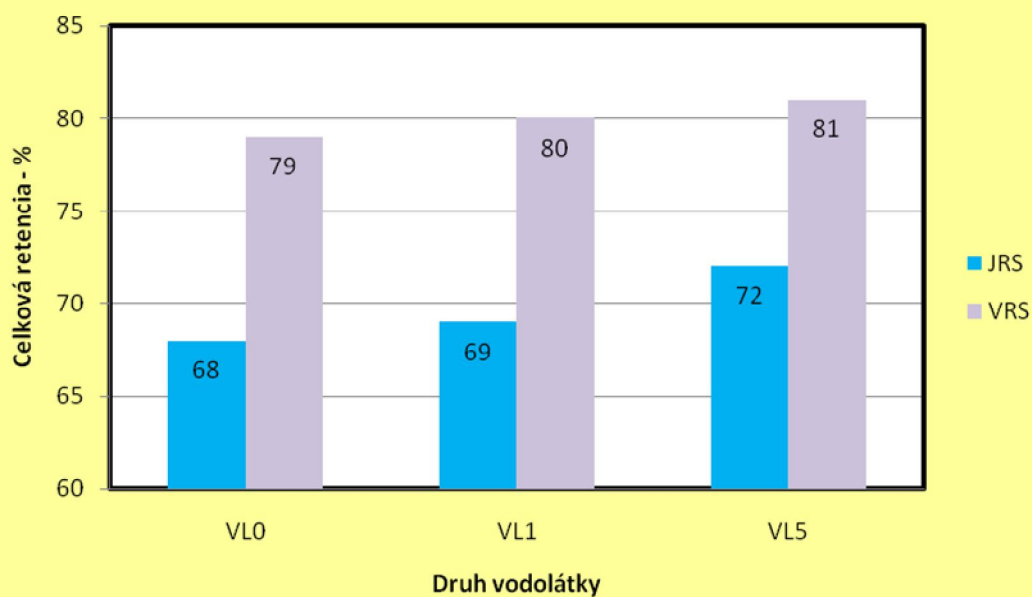

Obr. 2 Porovnanie mernej katiónovej spotreby

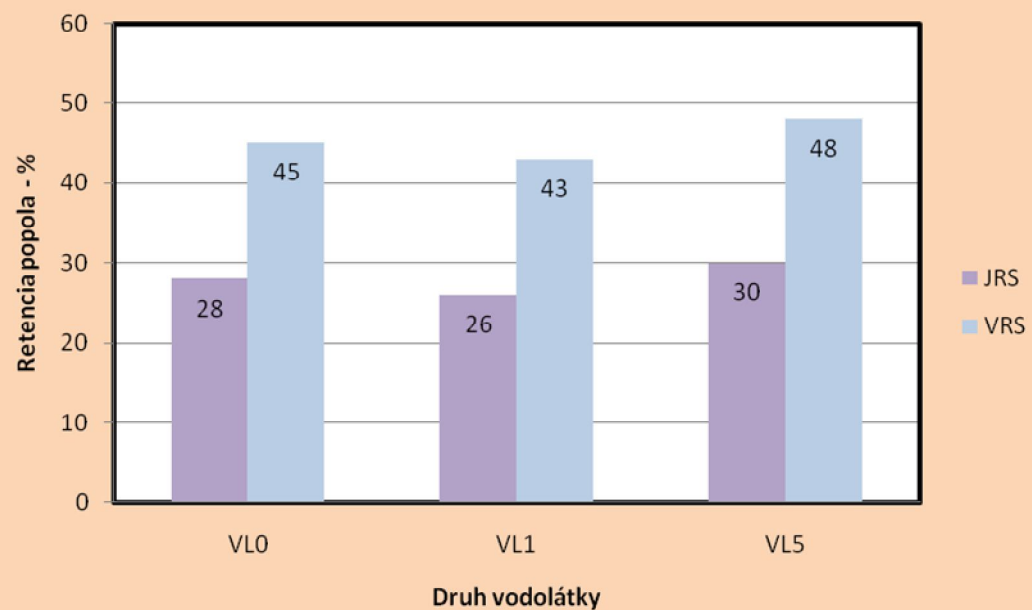

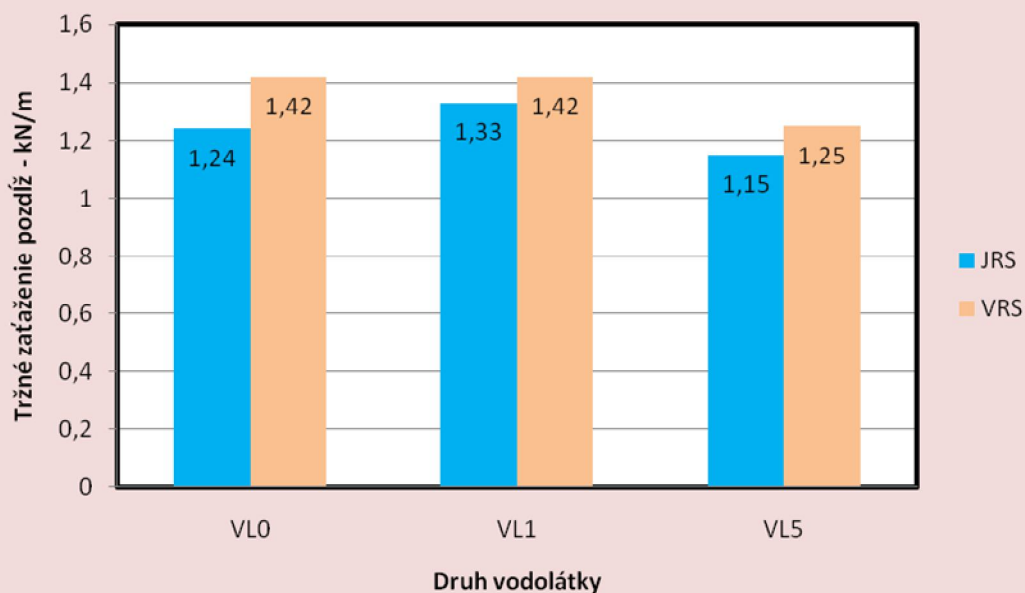
Obr. 5 Porovnanie hodnôt celkovej retencie

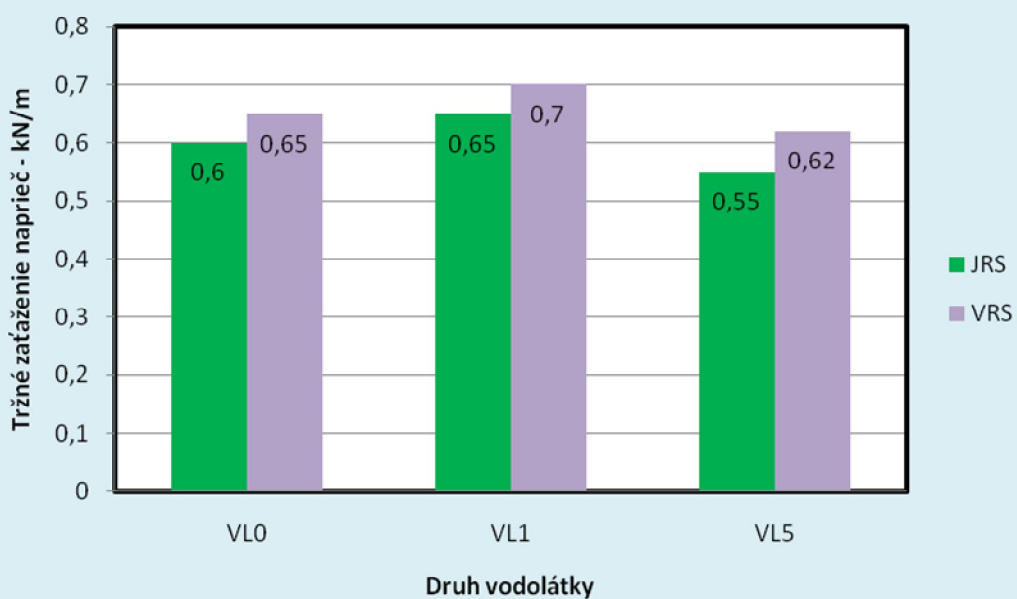
Obr. 6 Porovnanie retencie popola

Obr. 7 Porovnanie tržného zaťaženia pozdĺž

Obr. 8 Porovnanie tržného zaťaženia naprieč

3.1 Vyhodnotenie poloprevádzkovej aplikácie trojzložkového retenčného systému pri výrobe papiera na báze zberového papiera

Podobne, ako pri výrobe papierov z buničiny, aj pri výrobe papierov na báze zberového papiera na papierenskom stroji VÚPC, sa potvrdili výsledky laboratórneho testovania a vhodnosť aplikácie navrhnutého trojzložkového retenčného systému. Výsledky laboratórných testov boli potvrdené pri použití vodolátok VL0, VL1 a VL5. Aplikácia trojzložkového retenčného systému oproti jednozložkovému retenčnému systému, priniesla nasledovné zlepšenia :

- zlepšila sa rýchlosť odvodnenia vodolátok na site papierenského stroja o 37- 39 %
- znížilo sa zaťaženie okruhových vôd, čo sa prejavilo znížením hodnôt SKV o 14-16%, hodnôt turbidity o 34-43% a vodivosti o 16-20%
- zvýšila sa celková retencia na site papierenského stroja o 9-11%
- zvýšila sa retencia popola o 17-18%
- zlepšením formácie papieroviny na site PS sa zvýšili pevnostné parametre vyrobeného papiera, pričom hodnoty tržného zaťaženia stúpli o 7 až 14 %

3. Závery

Na základe testov a skúšok vykonaných v laboratórnych podmienkach, boli pre poloprevádzkove skúšky na papierenskom stroji VÚPC, navrhnuté nasledujúce retenčné systémy :

- pre výrobu toaletného papiera na báze buničiny trojzložkový retenčný systém Percol 830 + Polymín SK + Hydrocol OT

- pre výrobu hygienických vreckoviek a kuchynských utierok na báze buničiny trojzložkový retenčný systém Percol 830 + Xelorex +Hydrocol OT

- pre výrobu papiera na báze zberového papiera trojzložkový retenčný systém Percol 830 + Polymín SK + Hydrocol OT

Poloprevádzkove skúšky výroby papierov na papierenskom stroji VÚPC, potvrdili výsledky laboratórneho testovania a vhodnosť aplikácie navrhnutých trojzložkových retenčných systémov.

Aplikácia trojzložkového retenčného systému oproti jednozložkovému retenčnému systému, priniesla nasledovné zlepšenia :

pri výrobe toaletného papiera na báze buničiny

- zlepšila sa rýchlosť odvodnenia suspenzie papieroviny o 37 %
- znížilo sa zaťaženie okruhových vôd, čo sa prejavilo znížením hodnôt SKV o 13 % a hodnôt turbidity o 32% a vodivosti o 16%
- zvýšila sa celková retencia na site papierenského stroja zo 72% na 86 %
- zlepšením formácie papieroviny na site PS sa zvýšili pevnostné parametre vyrobeného papiera, pričom hodnoty tržného zaťaženia stúpili v priemere o 8 %

pri výrobe kuchynských utierok na báze buničiny

- zlepšila sa rýchlosť odvodnenia suspenzie papieroviny o 37 %
- znížilo sa zaťaženie okruhových vôd, čo sa prejavilo znížením hodnôt SKV o 6 % a hodnôt turbidity o 36% a vodivosti o 14%
- zvýšila sa celková retencia na site papierenského stroja zo 75% na 88 %
- zlepšením formácie papieroviny na site PS sa zvýšili pevnostné parametre vyrobeného papiera, pričom hodnoty tržného zaťaženie stúpili v priemere o 7,5 % a tržného zaťaženia za mokra o 20 %

pri výrobe papierov na báze zberového papiera

- zlepšila sa rýchlosť odvodnenia vodolátok na site papierenského stroja o 37- 39 %
- znížilo sa zaťaženie okruhových vôd, čo sa prejavilo znížením hodnôt SKV o 14-16%, hodnôt turbidity o 34-43% a vodivosti o 16-20%
- zvýšila sa celková retencia na site papierenského stroja o 9-11%
- zvýšila sa retencia popola o 17-18%
- zlepšením formácie papieroviny na site PS sa zvýšili pevnostné parametre vyrobeného papiera, pričom hodnoty tržného zaťaženia stúpli o 7 až 14 %

Na základe laboratórnych skúšok vykonaných v roku 2014 a poloprevádzkových skúšok urobených v roku 2015 je možné konštatovať, že aplikácia navrhnutých retenčných systémov sa osvedčila a sú vytvorené predpoklady pre ich úspešné použitie v prevádzkových podmienkach na papierenských strojoch PS1 a PS2 v MT Žilina.